

Nunatta Karsiata 2020-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermt Naalakkersuisoq)

(Aappassaaneerreqarnera)

Ulluni ataatsimiiffiusuni amerlasuuni akunnerpassuarnilu kukkunerisuinermt ataatsimiititaliap ataatsimiinnerisa kingunerisimavaat, Nunatta karsiata 2020-imut naatsorsuutaasa isumaliuutissiisutaata maanna saqqummiunneqarsinnaalernera. Oqaatigisariaqarpoq, naatsorsuutit kukkunerisiorneqarnerat naqissusiimmat, Kalaallit Nunaanni ukiup 2020 ingerlanerani susoqarsimaneranik. Annikitsuinnaanngillallu. Kiammi eqqaamangilaa nunatta ilaa matuneqarmat aammalu nuna tamarmi matuneqarluni, innuttaasut angerlarsimaannaqquneqarneri, inuussutissarsiortunut ikiorsiissutit minnerunngitsumillu COVID19-imut ajornartoornermi suligasuarsimaneq. Taannami nunarsuaq tamakkerlugu tuniluunneq, suleriaatsinut sungiusimasanut allannguuterpassuarnik kinguneqarsimavoq naatsorsuutinilu oqaaseqaaterpassuarnik kinguneqarsimalluni – aamma aningaasarnermt inatsimmi ilassutitut aningaasaliinernik.

Demokraatiniit tunngaviumik iluarisimaarparput, namminersorlutik oqartussat naatsorsuuserivia pitsanngoriarsimammat aammalu Inaatsisartut kukkunerisuiusussatut toqqagaata (Landskarsip kukkunerisuiusua) nunatta karsiata 2020-imut naatsorsuutai eqqortutut isigisimagai. Taamaattorli isumaliuutissiisummi aamma taakkartorneqartunut tunngasunik oqaaseqalaarusuppunga.

Ineqarnermt tunngasut aamma oqallisaasoq nakkutilliisoqarfimmit suliarineqartog, kommuneqarfik Sermersuumik nakkutilliisoqarfimmit annertuumik isornartorsiorneqarnera, Demokraatiniit suliaq ilungersunartupilussuartut isigaarput. Innuttaasut sumiginnarneqarput periarfissinneqaratik naammagittaalliornissamut aammalu ineqarnermt akitsuinermt peqataatinneqarsimanatik minnerunngitsumillu pisortanit pigineqartuni attartortunut allanut sanilliullutik, attartortutut pisinnaatitaaffiigaasimallutik. Taamaattumik sakkortuumik erseqqissassavarput, naatsorsuutigigatsigu, uani suliami ilungersunartumi ajoraluartumik ukiuni arlalinni ingerlasimasumi politikikkut akisussaaffimmik tiguisoqassasoq. Innuttatsinnummi allatut iliorsinnaanngilagut.

Tarnikkut nappaatilinnut illorsuassap nutaap pilersarusiorneqarnera aamma suliaavoq, Nunatta karsianut missingersuutaasimasunit aningaasanik amerlanernik atuiffiusimasoq. Ajuusaarnaqaaq, pilersaarummik pisariaqartumik aqutsisoqarsimannngimmat, tamannalu nunatta karsianut ajoraluartumik kingunerluuteqarsimavoq. Tamanna innuttaasunut toqqaannartumik sunniuteqanngikkaluartog, kisianni isumaqarpunga toqqaannanngikkaluamik sunniuteqarsimasoq, tassami millionit arlallit nikisiternermi, aningaasat allannut ikiorsiinermt annertuumik pisariaqartitsisunut atorineqarsimasinnaagaluar mata, soorlu kræfteqartunut aammalu meeqqanut tarnimikkut nappaateqartunut.

Siunissami taamatut kukkuluttortoqannginnissaanik qulakkeerinninniarluni, politikikkikut suliaqartoqareerpassippoq. Ilaatigut pilersaarusiap aqunneqarnerata Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmiit Ineqarnermut attaveqaasersornermullu Naalakkersuisoqarfimmut nuuneqarpoq pisortanit assigiiaarnerusumik akikinnerusumillu aqqunneqarnissaa qulakkeerniarlugu. Tassunga tulliuullugu Naalakkersuisut eqqumaffigisariaqarpaat qaqugukkulluunniit unammilligassat, peqqinnissaqarfimmi, sulisussarsiornerup aammalu sulisut piginnarnissaannut tunngatillugu unammilligassarpasuit, taakkulu ilungersunartut kingunerisaannik innuttaasut misigisartagaat. Taamaattumik una suliaq ersarissumik tassunga assersuutaavoq.

Maluginiarpara, napparsimasunut taarsiissuteqarnissamik suliat ukioq 2020 tamakkerlugu aningaasartuutitaqarsimanngitsoq. Allatut oqaatigalugu naammagittaalliutininik suliaqarneq uninngasimavoq. Tamanna naammaginangilaq. Aammali ilisimavarput, tassunga pissutaasoq nunarsuaq tamakkerlugu COVID-19-imik tuniluunneq piosoq, nunatsinnilu peqqissutsikkut ajornartoorneq, taakku kingunerisimammassuk Naalakkersuisoqarfiup nukiit tamaasa atorsimagai, tassungalu ilanngullugu nakorsaaneqarfik innuttaasut peqqissuunissaat qulakkeerniarlugu sulianut atorneqarsimalluni aammalu nappaalasoqarneranut inatsimmik malitsitsiniaanermut. Pissusissamisuusaaq, uagut politikikkikut isiginiassagippuit innuttaasunut, sulii naammagittaalliutiminnik akineqarsimanngitsunut. Taamaammallu unammilligassap ajornakusoorup paaseqatigiiffiginissaa ujartortariaqarparput nukiit tulleriiaarnerisigut.

Demokraatiniit nuannaarutigaarput, Naalakkersuisut uani ukiaanerani ataatsimiinitsinni naammagittaalliortarfimmik aningaasalersorneqareersimasumik saqqummiussisoqarmat, ukioq manna atuutilereertussaagaluartumik. Taamaattumik qilanaarisimavarput, aningaasat akuerineqartut ilassutaat kiisami atorneqalissasut, ajoraluartumilli paasivarput, tamassuma immikkoortup oqaluuserinissaa 2022-mi Inatsisartut upernaanerani ataatsimiinissaanut kinguartinneqartoq. Tamanna innuttaasunut ajuusaarnarpoq aasit naammagittaalliutimit suliarineqarnissaa utaqqqittussanngormassuk, taamaattumillu siumut eqqumaffigeqquarput, Kukkuersiunerimut ataatsimiititaliap aningaasaliissutit sinaakkuserneqareersimasut siunertamut atorneqarnerisut malinnaaffigeqqullugu.

Ajoraluartumik suliffeqarfiit namminersorlutik oqartussanik pigineqartut akornanni sulianik imaannaanngitsunik naammattuuisarsimavugut, tassani Nukissiorfiit, ajoraluartumik inuiaqatigiinni maannakkut KNI A/S-itulli oqallisaavoq. KNI A/S-imut tunngatillugu manna iluatsillugu whistleblowerit qasusuinnerannut qutsavigerusuppakka ullutsinni suliffeqarfinni pisimasuni, kanngunartuliernerit annersaannut iliuuseqarsimammata. Minnerunngitsumillu siulersuisuusimasut, akisussaaffitsik ilisimaaralugu pisussaaffitsillu malissimammassuk naatsorsuutininik uninngasuutinillu peqquserlunnernut ukiorpassuit ingerlasimasunut qulaajaasimammata. Kikkunnulluunnit suliaq imaannaasimanngilaq, takorluuginnarsinnaavarpullu qanoq toqqissisimannginnermik nalorninermillu misigisitsisimanera tamanut atuumassuteqartunut piffissami kingullermi.

Iluarisimaarpara, Naalakkersuisut pisumut akuerineqarsinnaanngilluinnarneranut isumaqataammata, ajornerpaagunimi tamatsinnut imaannaanngitsunik kinguneqarsinnaammat, nunatsinni atuisunut innuttaasunullu. Tusarluarnarporli, Naalakkersuisut suliniutinik aallartitserusummata, sulianut KNI-mut aamma Nukissiorfinnut tunngasunut, siunissami suliat taamaattut pinngitsoortinniarlugit. Taamaattorli ernummatigaara Naalakkersuisut pilersaaruteqarmata KNI-mi kukkuersiuisunik amerlanernik

pilersaaruteqarmata, aammalu qitiusumik aqutsinerup ilaanik tigusinialersaarnerannut. Isumaqarpunga mianersuuttariaqartoq nakkutilliivallaarnissaq siulersuisunut toqqarneqarsimasunut aqutsisunullu, ilisimaneqartutut, suliap tamanit ilisimaneqalernerata kinguneranik taarserneqarsimasunik tatiginninnginnermik takutitsinerussammat. Isumaqarpunga uagut politikkeritut, pingaartumillu Naalakkersuisutut, tatiginninnermik toqqqissisimanermillu takutitsisariaqartugut, suliffeqarfiutitta siunissami suliasat taamaattut ilinniutigissappatigit. Taamaattorli miserratigissanngilara, tatigeqatigiileqqinnissaq sivirusinnaammat.

Nipisaat suaannut suliaq suliaavoq, ukiuni kingullerni aamma initusimaqisoq. Iluarisimaarpara, kammeradvokatip inerniliinera takutimmassuk, Naalakkersuisunut siulittaasuusimasoq, nipisat suaasa pisassiissutigineqarnerisa attuumassuteqarpallaarsimanngimmat, ilami aalisartut 900 missaaniittut iluaqutigisisussaallugit qaffaasoqarsimammat. Taamaattorli isumaqarpunga, pisoq soqutiginaatilimmik aammali pissusissamisoortumik pilersitsisimasoq. Tassalu, qanoq ililluni suliffiup iluani suleriaatsip pisariitsup ammasumik qulakkeersinnaaneraa attuumassuteqarpallaarnermut apeqqut soorlu ataatsimiinnerup aallartinnerani. Eqqarsaatiginngitsoorsinnaanngilara aningaasat qassit nukiillu annertuut innuttaasunut akiligassanngortissimaneqarnera, uuma suliap politikikkut isumaqatigiinnginneq pissutaalluni aammalu taamani illuatungiliuttuusut Naalakkersuisunut siulittaasuusimasup tunuarnissaanik anguniarnerani.

Neriutiginnngilara, inunnik malersuineq taamaattoq politikikkut suleriaaserissagipput, taamatullu illersussagipput, kikkulluunniit, Inatsisartut atatsimiititaliaanniikkutta Naalakkersuisuniluunniit ilaasortaagutta, akisussaaffimik tiguseqataanissarput ammasumik ersarissumillu politikikkut ingerlatsinissatsinnut. Isumaqarpunga tamanna tamatsinnut siunissami aqqutissaasoq tatiginninnermik toqqqissisimanermillu pilersinissamut, politikkerinuinngaangitsoq, aammali innuttaasunut.

Taamatut qulequttanut ataasiakkaanut oqaasertaleereerlunga, ataatsimiititaliaq kinguneqarluartumik suleqatigineranut qujavunga qilanaarlungalu suleqatigiinnerup nangeqqinnissaanut.

Matumuuna Nunatta Karsiata 2020-imut naatsorsuutai akuerisassanngorlugit innersuussutigivarputtaaq.